

DYSLEXIEPROTOCOL

Beekdal Lyceum

Datum: 26-08-2020

Auteur: Marjolein Sterenberg

Portefeuille: Patricia Leenders

Inhoudsopgave

1. Dyslexie.....	3
3. Dyslexieverklaring	4
4. Faciliteiten	4
5. Maatwerk	5
6. Vrijstellingen.....	5
7. Examen	6
8. Communicatie in de school	6
9. Wat verwachten wij van de leerling?	6
Bijlage: route aanvraag dyslexieonderzoek	7

Inleiding

Het Beekdal Lyceum zet in op het zo optimaal mogelijk maken van de leeromgeving van leerlingen. Vandaar dat in dit document omschreven wordt hoe we willen omgaan met leerlingen met dyslexie. In de begeleiding van leerlingen met dyslexie zal worden ingezet op compenserende en dispenserende maatregelen en op zelfstandig en gemotiveerd kunnen werken van de dyslectische leerling. In dit protocol staat vermeld wat de dyslectische leerling van de school mag verwachten en wat de school van de leerling mag verwachten.

1. Dyslexie

Er zijn verschillende definities van dyslexie. In dit protocol wordt de definitie gehanteerd zoals die door de Stichting Dyslexie Nederland gebruikt wordt:

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.

Van dyslexie is sprake als de beheersing van het lees- en/of spellingniveau duidelijk achter blijft bij de rest van de ontwikkeling en ondanks extra instructie en begeleiding de problemen blijven bestaan. Dyslexie heeft gevolgen voor vrijwel alle vakken. Door problemen met technisch lezen kan een leerling moeite hebben om een tekst te begrijpen. Spellingsproblemen kunnen invloed hebben op de constructie van een tekst waardoor de boodschap minder goed overkomt. Omdat exacte vakken soms ook veel tekst bevatten, kan het (te) veel tijd kosten de desbetreffende tekst te vertalen naar de gevraagde som. Dyslectische leerlingen in het VO kunnen problemen hebben met:

- Lezen en/of spellen op woordniveau in het Nederlands
- Spelling, woordbetekenis en grammatica van de moderne vreemde talen, specifiek bij Engels
- Het snel en accuraat lezen bij alle vakken
- Het snel en accuraat spellen bij functioneel schrijven
- Het omzetten van gesproken in geschreven tekst
- Het tegelijk uitvoeren van bovengenoemde taken (bijvoorbeeld luisteren en aantekeningen maken)
- Het snel begrijpen van gelezen teksten

Niet al deze problemen doen zich (in gelijke mate) bij alle leerlingen voor. Uit gedegen diagnostisch onderzoek door een erkend deskundige (gekwalificeerd gedragswetenschapper te weten: NIP kinder- en jeugdpsycholoog, de NVO-orthopedagoog – generalist, de gezondheidszorgpsycholoog – Wet BIG) wordt duidelijk welke problemen dyslectische leerlingen ervaren. Een degelijke diagnose gaat altijd gepaard met een handelingsgericht advies, opgesteld door een deskundige, zodat duidelijk is op welke wijze de desbetreffende leerling geholpen kan worden.

2. Signalering en diagnose

In de meeste gevallen is bekend welke brugklasleerlingen last hebben van dyslexie; de diagnose is al op de basisschool gesteld.

Op het Beekdal Lyceum is het mogelijk om leerlingen die ernstige problemen hebben met spelling en of lezen te laten screenen op dyslectische kenmerken. Na de eerste leerlingbespreking is er een moment van screening van brugklasleerlingen. Deze screening wordt op school uitgevoerd en gebeurt uitsluitend als er door docenten op gewezen wordt dat de leerling tekenen van dyslexie vertoont. De uitslag van deze screening wordt uiterlijk drie weken na de screening naar ouders gestuurd. In deze drie weken wordt de analyse van de test gemaakt en eventuele aanvullende informatie opgevraagd bij docenten. Met de uitkomsten van deze screening krijgen ouders en de leerling een advies om al dan niet aanvullend onderzoek te laten doen. Dit kan bij een orthopedagoog of speciaal bureau, dit regelen de ouders zelf. Onderzoek kan ook aangevraagd worden bij Scala, dit regelt de ondersteuningscoördinator van het Beekdal Lyceum.

3. Dyslexieverklaring

Wanneer eenmaal door een erkende deskundige de diagnose dyslexie is gesteld, dan krijgt de leerling van dit bureau een dyslexieverklaring. Deze verklaring is noodzakelijk om in aanmerking te komen voor de wettelijke (examen)faciliteiten die er voor dyslectische leerlingen zijn. Ouders sturen deze verklaring naar de ondersteuningscoördinator, die op haar beurt de faciliteiten regelt.

Bij de dyslexieverklaring horen aanbevelingen die de leerling helpen beter met de dyslexie om te gaan. Deze aanbevelingen verschillen per leerling, omdat niet alle dyslectische leerlingen behoefte hebben aan dezelfde compensaties/ dispensaties.

Op het Beekdal Lyceum willen wij aansluiten op de aanbevelingen die vallen onder de verantwoordelijkheid van de school. Per leerling wordt dus bekeken welke ondersteuning of faciliteiten verder nodig zijn. Deze faciliteiten worden in Magister geregistreerd en de leerling krijgt een dyslexiepas waarop staat waar de leerling recht op heeft.

Het gebruik van bepaalde hulpmiddelen zoals een laptop, werken met ClaroRead of een Daisyspeler is toegestaan, het gebruik hiervan gaat altijd in overleg met de vakdocent, mentor en specialist leren en afspraken hierover worden vastgelegd in Magister. De hulpmiddelen worden niet door de school aangeschaft, dit valt onder de verantwoordelijkheid van de ouders.

4. Faciliteiten

- Extra tijd voor toetsen: bij 50 minuten 10 min; bij 75 minuten 15; bij 100 minuten 20; bij 150 minuten 30 minuten.
- Tijdens het centraal examen gelden voor alle kandidaten, dus ook de kandidaten met dyslexie, dezelfde regels voor de beoordeling van spelfouten. Bij het schoolexamen bepaalt de school zelf in welke mate spelling meeweegt bij de correctie. Ook hierbij gelden de correctievoorschriften voor alle leerlingen. Bij het centraal examen weegt spelling voor ongeveer 10% mee in het totaal aantal te behalen scorepunten voor dat examen. Een leerling kan bij het centraal examen dus nooit meer dan 1 punt aftrek krijgen voor spelling.

NB: leerlingen kunnen pas gebruik maken van de faciliteiten wanneer de dyslexieverklaring op school in het systeem is verwerkt.

5. Maatwerk

- Voorgelezen toetsen door middel van het programma ClaroRead:
  - De leerling is **zelf** verantwoordelijk voor het kunnen omgaan met het programma tijdens toetsen. Hiervoor kan de leerling vóór de toets hulp vragen aan de specialist leren.
  - Wanneer een leerling een toets wil maken met behulp van een gesproken toets wordt het volgende van hem/haar verwacht: hij/zij levert ruim voor de toets een usb-stick in bij de docent, bij de toets zelf zorgt de leerling voor een laptop waar het programma ClaroRead op staat. De docent levert de toets aan op de usb-stick.
  - Een laptop kunnen leerlingen (onderbouw- en bovenbouwleerlingen) lenen via het OLC. De leerling is zelf verantwoordelijk voor het op tijd reserveren van een laptop. Tijdens de toets kan gebruik gemaakt worden van het toetsaccount, zodat internet niet gebruikt kan worden. Docenten dienen dan in te loggen met een speciaal dyslexieaccount.
  - Bij **pta-toetsen (SE) + het eindexamen (CE)** draagt de school zorg voor de afname van toetsen met behulp van ClaroRead.

6. Vrijstellingen

Onderbouw

In de eerste drie leerjaren van havo en vwo (Inrichtingsbesluit WVO, artikel 21) zijn zowel Frans als Duits verplicht. Er wordt geen ontheffing verleend aan dyslectische leerlingen.

Bovenbouw havo

Per 1 augustus 2007 is een tweede moderne vreemde taal in de bovenbouw van havo in drie van de vier profielen niet verplicht. Havoleerlingen kunnen de tweede moderne vreemde taal vermijden door een ander profiel te kiezen dan cultuur en maatschappij.

Bovenbouw vwo (Inrichtingsbesluit vwo, artikel 26e)

Leerlingen in de bovenbouw van het vwo (Inrichtingsbesluit WVO, artikel 26e) moeten naast Engels een tweede moderne vreemde taal volgen. De school kan een leerling ontheffing verlenen voor de tweede moderne vreemde taal. De ontheffing kan worden verleend:

- Aan een leerling met een stoornis die betrekking heeft op taal, of met een zintuiglijke beperking die effect heeft op taal,
- Aan een leerling die een andere moedertaal heeft dan Nederlands,
- Aan de "eenzijdige bèta" die het onderwijs in één van de natuurprofielen volgt en voor wie het volgen van onderwijs in de taal naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding verhindert.

Het is de verantwoordelijkheid van de school dit per geval te bekijken. Hiervoor is geen toestemming vooraf van de inspectie nodig. De leerling moet in plaats van de taal een vervangend vak kiezen met een normatieve studielast van ten minste 440 uur. De keuze is afhankelijk van het aanbod van de school.

Op grond daarvan is het volgende beleid voor het Beekdal Lyceum geformuleerd:

- Een leerling in leerjaar 4 die op grond van een stoornis die specifiek betrekking heeft op een taal vrijstelling vraagt, dient te beschikken over een deskundigenverklaring van een ontwikkelingspsycholoog of orthopedagoog waarin aangegeven staat dat vrijstelling voor de tweede moderne vreemde taal (Frans of Duits) noodzakelijk is.
- De vrijgekomen studielast wordt ingevuld met een ander vak.

Indien er in de deskundigenverklaring niets gespecificeerd is:

- De aanvraag voor vrijstelling wordt voorgelegd aan het interne zorgteam en het MT (leerlingbegeleiders/afdelingsleiders/ondersteuningscoördinator).
- Op grond van de adviezen van de talentdocenten (Nederlands, Engels, Frans/Duits) en het cijferbeeld/perspectief vanaf klas 3 en hoger van de leerling wordt er door de dyslexiecoach, de ondersteuningscoördinator en de leerlingbegeleiders een advies geformuleerd aan de betreffende afdelingsleider. De afdelingsleider zal op basis van dit advies een beslissing nemen.

7. Examen

Leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring, komen op grond van artikel 55 van het Eindexamenbesluit in aanmerking voor een verlenging van de examentijd bij het centraal schriftelijk examen van 30 minuten. Op basis van dit artikel kunnen ook andere aanpassingen worden aangevraagd, mits deze aansluiten bij de begeleidingsadviezen uit de deskundigenverklaring. Meer informatie hierover is verkrijgbaar op de [website](#) van de rijksoverheid.

8. Communicatie in de school

Docenten krijgen via de mentor informatie over de dyslectische leerling. Leerlingen, docenten en ouders kunnen meer informatie vinden op de dyslexie-info op It's learning. Het Beekdal Lyceum heeft een specialist leren die leerlingen met dyslexie begeleidt en ondersteunt.

9. Wat verwachten wij van de leerling?

- De leerling is er verantwoordelijk voor om zijn of haar dyslexiepasje bij zich te hebben om dit tijdens toetsmomenten of de les te kunnen laten zien aan de docent. Dit pasje is geldig tot leerlingen de school verlaten.
- De leerling zoekt contact met de specialist leren wanneer er behoefte is aan advies of ondersteuning.
- De leerling is er verantwoordelijk voor dat hij/zij het voorleesprogramma kan gebruiken, voorafgaand aan een toets waar hij/zij het programma voor gebruikt.

Leerlingen met dyslexie, hun ouders en docenten kunnen voor advies en ondersteuning terecht bij de specialist leren. Deze is twee keer per week op school aanwezig.

Bijlage: route aanvraag dyslexieonderzoek

- In een leerlingbespreking kan door de mentor/docenten geopperd worden om een leerling te screenen op dyslexie.
- De mentor bespreekt dit met de leerling en de ouders.
- De mentor geeft, als er toestemming is, dit door aan de ondersteuningscoördinator.
- De ondersteuningscoördinator neemt contact op met ouders en voorziet ze van de benodigde invulformulieren. Ook worden ze op de hoogte gebracht van de kosten die de screening en het eventuele onderzoek met zich meebrengt.
- De ondersteuningscoördinator laat de mentor het mentoren formulier invullen.
- De ondersteuningscoördinator regelt op school de screening voor de leerlingen.
- De screening wordt op school uitgevoerd en gerapporteerd aan de ondersteuningscoördinator.
- De ondersteuningscoördinator bespreekt de screening met de ouders en licht de mentor in.
- Als uit de screening blijkt dat verder onderzoek raadzaam is, regelt de ondersteuningscoördinator, eventueel, de aanvraag bij Scala en zorgt daarbij voor alle informatie die Scala nodig heeft.
- Scala voert de onderzoeken uit en bespreekt de resultaten met de ouders.
- Ouders kunnen, als ze daar de voorkeur aan geven, ook zelf bij een ander bureau onderzoek laten doen.
- Ouders geven een kopie van het onderzoek aan de ondersteuningscoördinator, die op haar beurt zorgt dat dit wordt verwerkt in Magister.
- De ondersteuningscoördinator zorgt voor een pasje en de faciliteiten die wij aanbieden op school, die horen bij dyslexie. De faciliteiten zijn beschikbaar vanaf het moment dat de dyslexieverklaring op school in het systeem is verwerkt.

NB: de kosten van het onderzoek zijn altijd voor rekening van de ouders.

